

škodnin in bremen, vendar pod varovanjem dotičnih zasebnih pravic, na države, ki dobe ta ozemlja. Iz prejšnje pripadnosti ozemelj k Rumuniji naj ne nastanejo ne za njo samo ne za države, ki pridobe ozemlja, kakoršne-koli obveznosti. V ostalem se bodo tiste države, ki jim odstopljena ozemlja pripadejo, pogodile z Rumunijo o naslednjih točkah:

1. O državnih pripadnosti dosedanjih rumunskih prebivalcev teh ozemelj, pri čemur se jim mora na vsak način dovoliti opcijska in odhodna pravica.

2. O rešitvi premoženjskih vprašanj tistih občinskih okrajev, ki jih nova meja pretrga.

3. O rešitvi vprašanj glede arhivov, spisov sodnih in upravnih oblasti, sodobnih in upravnih založišč ter registrov o stanju prebivalstva.

4. O obravnavanju novih meja.

5. O učinku izprememb v ozemljih na škofijska okrožja.

6. O učinku izprememb v ozemljih na državne pogodbe.

4. poglavje. Vojne odškodnine.

Člen XIII. Pogodbeniki se medsebojno odpovedujejo povračilu svojih vojnih stroškov, to je državnih izdatkov za vojevanje. Ureditve vojnih škod se pridržijo posebnim dogovorom.

6. poglavje. Ureditve podonavske paroplovbe.

Člen XXIV. Rumunija bo z Nemčijo, Avstro-Ogrsko, Bolgarijo in Turčijo sklenila novo podonavsko paroplovno pogodbo tako, da bodo določila pod b) veljala za vse udeležnike enako.

a) Za strugo od Braile navzdol v številni to pristanišče bo evropska donavska komisija v svojih dosedanjih pooblastilih, predpravicah in obvezah pod imenom „Donavska izlivna komisija“ ostala kot trajna naprava s sledečimi navodili:

1. Komisija bo odslej obstajala le iz zastopnikov držav, ki leže ob Donavi ali ob evropskem obrežju Črnega morja.

2. Pristojnost komisije se razteza od Braile navzdol na vse rokave in izlive Donave in pred njimi ležeče dele Črnega morja.

b) Rumunija dovoli ladjam drugih pogodb sklepajočih delov prost promet na rumunskem delu Donave v številni pristojna pristanišča. Rumunija ne bo od ladj in splavov pogodb sklepajočih držav in od drugih tovorov zahtevala nobene pristojbine; tudi ne bo Rumunija v bodoče na veletoku pobirala nobenih drugih pristojbin, razen tistih, ki bodo dovoljene v novi donavski paroplovni pogodbi.

c) Rumunska oddaja pol odstotka na vrednost blaga, ki se uvaža ali izvaja iz rumunskih pristanišč, bo po uveljavljenju nove donavske paroplovne pogodbe in kakor hitro bo Rumunija za porabo javnih zavodov, ki služijo za razvoj paroplovne promet blaga, uvedla pristojbine na podlagi nove donavske paroplovne pogodbe, najkasneje pa 5 let po ratifikaciji sedanje mirovne pogodbe razveljavljena.

d) Katarakti in vodovje Železnih vrat vsega porečja od Moldave do Turn Severina v vsej njegovi rečni širini od enega brega do drugega ter z vplivom vseh med njima ležečih rečnih rokov in otokov. Z ozirom na to se bodo obveznosti glede na vzdrževanje plovnosti kataraktov in vodovje Železnih vrat, ki so bile od Avstrije-Ogrske prevzete in prenešene, kakor tudi iz tega za Ogrsko nastale posebne pravice uveljavile za donavsko strugo, natančneje označeno v odstavku I. Obrežne države tega dela reke bodo Ogrski omogočile vse olajšave, ki jih bo zahtevala v interesu naprav, ki jih bo tamkaj izvedla.

Člen XXV. Rumunija bo do sestave donavske izlivne komisije pravilno upravljala in obvarovala pred škodo vse v njeni posesti še nahajajoče lastnine evropske donavske komisije.

Člen XXVI. Nemčija, Avstrija, Ogrska, Bolgarija, Turčija in Rumunija imajo pravico,

vzdrževati na Donavi bojne ladje. Vsaka od vlasti, zastopanih v donavski izlivni komisiji, ima pravico, imeti dve lahki bojni ladji kot štacijski ladji v izlivih Donave. Te smejo brez posebnega pooblastila pluti do Braile.

7. poglavje. Enakopravnost varskih izpovedanj v Rumuniji.

Člen XXVII. V Rumuniji se rimsko-katoliškemu, grško-katoliškemu, bolgarsko-pravoslavnemu, protestantskemu, izlamskemu in židovskemu kultu priznava ista svoboda kot tudi postavno in oblastveno varstvo kakor rumunsko pravoslavnemu kultu.

Člen XXVIII. Razlika verskega izpovedanja ne sme imeti v Rumuniji nobenega vpliva na pravno stališče prebivalcev, zlasti ne na njihove politične in državljanske pravice.

Mirovna pogodba postane pravomočna, ko bo ratificirana, v kolikor ni kaj drugega določenega.

Načrt novega vojaškega preskrbovalnega zakona.

Zakoni, ki urejajo preskrbo vojaških oseb in njih svojcev, so stari že 30 do 40 let. Vojaška uprava je sedaj izredila nov načrt, ki bo predložen parlamentu.

Pri preskrbi moštva (brez aktivnih podčastnikov) je izraženo, da se pokojnina, odmeri po nezmožnosti dela in sicer v štirih stopnjah (20 do 50 odstotkov, 51 do 75 odstotkov, 76 do 100 odstotkov, popolna nesposobnost za kak civilni poklic). Pokojnina za vsako teh štirih stopinj znaša pri prostakih ali poddesetnikih 120, 180, 240 in 360 K; pri desetnikih in četovodjih 132, 198, 264 in 396 K; pri narednikih 144, 216, 288 in 432 K; Dosedanja pokojnina je znašala od letno od 72 do 168 K. Pokojnina se pozneje na podlagi novih preiskav lahko zviša ali zniža. Pri vojaški invalidni preskrbi si sedaj tudi moštvo lahko prosto izbere svoje bivališče, kar je bilo doslej mogoče le pri častnikih. Tozadevna invalidna pokojnina znaša pri prostaku 600 K, pri naredniku 804 K letno. Poleg tega dobi moštvo po novem načrtu tudi višje doklade, za rane in sicer, če je popolnoma invalid, letno 1200 K, če je oslepel na obeh očesih 960 K, če je zgubil posluš in govor 400 K, če je zgubil celo roko ali nogo, za vsak zgubljeni ud po 400 K, če je oslepel na eno oko 300 K, če je zgubil del roke ali noge 300 K, za druge manjše rane 120 K. Svota vseh doklad za rane ne sme presegati 1200 K na leto.

Pokojnina za vdove, po možeh, ki so padli ali vsled vojnega službovanja umrli, je določena na 225 K letno; če pa smrt ni v nobeni zvezi z vojnimi službovanjem, znaša pokojnina za vdove 150 K. Vdove, ki so dela nezmožne, ali ki se morajo z otroki ukvarjati, dobijo na leto 210 K doklade. Vzgojevalni prispevki za otroke brez očeta znašajo 135 K letno, če je oče padel ali umrl vsled vojnega službovanja, v drugih slučajih 90 K. Sirote brez očeta in matere dobijo, če je ena ali dve, dvojni, če jih je pa več, pa poldrugi znesek, ki je določeno za sirote brez očeta. Ti vzgojevalni prispevki se bodo izplačali do 17. leta starosti. Nezakonski otroci imajo enake pravice; tudi starišem, sestram in bratom brez starišev, prastarišem padlih itd. se lahko dovolijo manjše rente.

Pri rezervnih častnikih se bo pokojnina določila po enakih štirih stopnjah nezmožnosti dela kot pri moštvu; poleg tega se bodo izplačevale stanovanjske doklade, preostanim pa preskrbovalni prispevki. Enako se bodo uredili tudi preskrbovalni prispevki za aktivne podčastnike.

Tedenski pregled.

Štajerske vesti.

Avdijenca pri cesarju.
 Iz D u n a j a je došlo poročilo, da

bode naš presvitli cesar veliko deputacijo spodnještajerskih županov in zastopnikov sprejel v s o b o t o d n e 25. m a j a 1918. Vse podrobnosti sporočamo udeležencem pismeno.

Slovensko časopisje se je od začetka, ko se je sprožila misel o avdijenci spodnještajerskih zastopnikov k cesarju kar besnelo in divjalo. Izvedelo je celo zadevo brž ko ne na ta način, da je kak „Jugoslovan“ slučajno kakšno naših pisem ukradel. Mi seveda na to besneje nismo odgovarjali, kajti avdijenca je prerena stvar in presvitli cesar je previsoko stoječa oseba, da bi se ga smelo v blato vsakdanje politike vleči. Minuli so tedni in meseci in o avdijenci ni bilo ničesar slišati. V uredništvih „Gospodarja“ in „Straža“ so si razbijali prazne glavice. Kaj vedo tudi ti revčeki na duhu, kakšne so priprave za tako veliko avdijenco in kako dolgo se mora čakati, da se doseže Najvišje dovoljenje. Prvaški listi so se pričeli vsled tega norčevati, so tja v en dan lagali, da avdijenca ni dovoljena i. t. d. Mi smo jih pustili, kajti vedeli smo, da se zadnji najbolj smeji. Zdaj je avdijenca dovoljena in včerajšnja „Straža“ skače ter se togoti, kakor stekli psiček ali pa pijani bajaco v kakem vaškem cirkusu. „Straža“ — in za njo bode seveda „Fihpos“ pricapljal — se zaletavlja v prvi vrsti v gospoda župana Orniga ter v že čez šest tednov težko bolanega urednika Linharta. Njene psovke niso vredne odgovora. Zato jo lepo tolažimo in njenemu uredniku priporočamo, da naj si napravi mrzle ohladke na glavi, kar mu pa vode ostane, naj jo popije. Čudež se je pri tej stvari tudi zgodil. Mariborska, za jugoslovanske liste angeljsko potrpežljiva cenzura je nadaljno čekarjijo „Straže“ zaplenila. Če to ni čudež, pa tudi ne vemo, kaj je čudež.

Počasi vozite. V zadnji „Straži“ je poskusil ta zdvijan listič neki novi maneuver, da bi nam že na najvišjem kraju dovoljeno avdijenco pokvaril. Prišel je groziti in žugati tistim občinskim predstojnikom na deželi, ki se hočejo naše avdijence vdeležiti, da jih bode imenoma označila kot izdajalce naroda. In zopet se je zgodil čudež. Teга stavka pa mariborska angeljska potrpežljiva cenzura ni zaplenila. **Torej je tisti, ki gre k presvitlemu cesarju samemu, izdajalec naroda.** To je tako vnebovpijoča nesramnost, da jo je treba za bodoče pibiti. Vstrašil se groženj seveda ne bode nikdo, kajti tako daleč še nismo, da bi človek ne smel svojega avstrijskega prepričanja in svojo ljubezni do cesarja izražati. Na vsak način opozarjamo oblast na to najnovejšo podlost veleizdajalske struje. Naši pristaši pa nam naj takoj vsak slučaj takega žuganja naznanijo. Pomagali si bomo na višjih mestih.

Vinoreja v Halozah ogrožena! Ces. kr. namestništvo v Gradcu izdalo je naredbo, naj se v okraju le onim posestnikom živino pusti, kateri so lastniki njiv in polja in sicer za vsake 3 ha 1 glavo živine. Travniki, vinogradi, sadonosniki, gozdi in pašniki pri tem ne pridejo v poštev. Vinska pokrajina Haloz je hribovita, na kateri raste tudi izvrstna kapljica in prebivalstvo te pokrajine živi tako rekoč le od vinoreje. Za poljedelstvo pokrajina ni pripravna in se pridelava, kjer je le količak primerno, čeravno v malem obsegu, tudi nekaj žita in krompirja. Pred približno 15. leti se je napravilo deloma s pomočjo državnih in tudi deželnih sredstev, povsod nov nasad. Živinsko stanje v Halozah se je že itak hudo reduciralo. Vzrok temu so vedne rekvizicije in lanska suša, vsled katere se je moralo še ostali že itak majhen obstoj še bolj znižati, ker je v obče primanjkovalo mrve. Lansko leto, kakor tudi letos se je zamoglo torej vinograde le malo in nezadostno gnojiti, pa tolažilo se je s tem, da se bode v prihodnjem letu gnojenje deloma zboljšalo. A sedaj pa je izšla naredba vlade, vsled katere se naj vso živino rekvirira; haloška trta

je pod takimi okoliščinami torej gorostasnemu uničenju in koncu podvržena in v vinogre zgubi vlada in dežela tudi brezobrestna posojila, ki so še vknjižena tu in tam na posestvih, ker jih je v Halozah le malo, ki bi imeli 3 ha njiv. Če pa na primer posejeda kdo v resnici 6 ha njiv, tako mu naj ostaneta samo 2 živini? Kako hoče on delati brez živine? Kdo bo dovažal vodo iz daljave za skropiljenje? Kdo bo pa tudi vozil vse drugo, če bodo primanjkovala živine popolnoma? Kam se torej misli pri izdajanju takšnih naredb? Zakaj se ne poda sličen naredb pred izdajo kakemu strokovnjaku v pretresovanje? Zakaj se razburja že itak zavrelo kri prebivalstva še bolj s takimi naredbami? Tukaj je torej zopet jasn dokaz avstrijske „vzorne“ gospodarske organizacije, ki nakopičuje eno napako za drugo in deluje na splošno kvar gospodarstva. Le tako naprej! Po rakovi poti že itak korakamo. — Zahteva se torej od c. kr. namestništva v Gradcu odločno, naj ta razglas takoj razveljavi, oziroma predrukači, da se na vsak oral vinograda pusti najmanj eno živino. Ako se temu ne odgovori, je haloški vinorejec svojemu poginu obsojen.

Iz Št. Janža na dravskem polju se nam piše: „Dragi mi „Štajerc“! Prosim te, da „Straža“ zopet malo pokrtačiš, da naj ona gospoda Orniga kot okrajnega načelnika pri miru pusti. Kakor sem že zadnjič enkrat pisal, imajo mariborski lažniki z gospodom Ornigom veliko za opraviti. Namesto, da bi mu izražali hvalo, ga pa raje obrekujejo. On je mož, kakoršnega se mora iskati, ne pa obrekovati in pobijati; vi ušivci, pa raje svoje uši pobijajte, vi zagriženci in molčite. Gospodu Ornigu pa vsa čast in hvala ter blagor možu, ki je za celi naš okraj že toliko dobrega storil. Kdor si zaupa gospoda Orniga obrekovati, zaničevati in napadati, ta spada v isto, z visokim plotom obdano hišo, v Feldhof. Če bi bili vsi možje, nemški in slovenski, takoršni, kakor je gospod Ornig, potem bi pač bilo lušno na svetu in življali bi rajsko zadovoljnost in mir... Pisal sem o Jugoslaviji, kako je taisti človek neumen, ki se zanjo poteguje ali podpisuje. Saj smo imeli Nemci in Slovenci vsi enake pravice. Po uradih se je občevalo z Nemcem nemški, z Slovincem zopet slovenski in ni se delalo nobene razlike; saj smo imeli vsi enake pravice, kaj hočemo še več. „Straža“ tudi piše, da jaz hvalim gospoda Orniga. Da, moja dolžnost je sicer hvaliti ga za vse njegove zasluge, kajti on še nikomur ni škodoval, ampak je le nam vsem koristil. — Kar pa se pravi o meni, da sem nemškutar, izražam, da sem in ostanem nemškutar, dokler mi srce bije. Jaz ne poznam Jugoslavije in je tudi nikdar nočem poznati; moje ime je nemško in jaz sem pa nemčur. Jugoslavija pa naj samo od tistih podpisov nabira, ne pa, da ima tudi take zraven, ki na svojem umu niso zdravi. Vso ljudstvo bi moglo biti tako, kakor je dopisun od Št. Janža, potem bi bila Avstrija srečna. „Straža“ pravi, da same neumščine pišem, — naj se raje sama za nos prime in malo pretresuje, kakšne gorostasne norosti ona piše. Ako bi „Gospodar“ in „Straža“ imela vsaj za eno kavino žličko pameti v svoji glavi, bi odobrila mojo pisavo v „Štajercu“; jaz mislim, da tudi moram skrbeti za državo in istotako moja žena ter odajati svoje pridelke državi, ne pa za sladkor in židane robe. Sedaj je še vojna, mi moramo biti pokorni vojaški oblasti, in talisti, ki v tem času ni pokoren državi, je nesramni in podli velezidajalec domovine. Ne veste, česar vas še čaka, ako državi pokorščino odklonite, ki je sedaj v tem času prva in poglavitna stvar. Mi nemčurji smo še zmiraj bolj pokorni postavi in državi, kakor pa Jugoslavlani. Imamo lepe vzglede, koliko je nemčurških in koliko jugoslovanskih fantov doma v zaledju. In to je velika žalost; ako bode šlo tako naprej, potem smo vsi izgubljeni. Prihodnjič več.

rijelna škoda je znatna, ker je več vagonov razdrobljenih. Vzrok nesreče še ni dognan.

Poneverjenje in golufija. Poštarica Ana Veit prišla je v letu 1909 v Leoben, kjer se ji je poverilo vodstvo poštnega urada Leoben II. Njena sestra je bila v uradu kot pomočnica. Skozi bolezen v družini in skozi podporo revnih sorodnikov zabredla je Veit v zadrego in ji je prišlo začetkom 1910 na misel, da si lahko olajša iz denarnih sredstev izboljšek svojega stanja. Dne 28. junija 1917 prišel je iz Gradca poštni nadkomisar na revizijo, pri kateri je odkril primanjkljaj. Računi so podali, da je Ana Veit skupnih 15.791 kron poneverila. Sodnija obsodila je Ano Veit na 15 mesecev težkega zapor.

Tatvine na koroškem kolovoru. Dosedanje poizvedbe donajajo vedno več dokazov. Tako se je pri nekem ključavničarju južne železnice še našlo: en kovčeg z obleko v teži 75 kg, en domači mlin, en boben, karbid, sladkor in drugo. Našlo se je tudi prazne vreče, ki prihajajo od tatvine. Ena vreča še nosi natis Brzovozno Gradec-Villach. Kakor poizvedbe kažejo, se je na sledu, neki zelo razširjeni tatinski tolpi.

Koroške vesti.

Vojaška baraka pogorela. Vsled nepaznosti je nastal dne 4. t. m. v vojaški baraki na „vresu“ pri Celovcu velik požar. Baraka je popolnoma pogorela, poleg nje oddelek skladišča za obleka z obleko, perilom, obuvalom in tudi denarjem moštva. Škoda je zelo velika.

Iz ljubezni kradel. Dne 20. marca je bilo celovškemu igralcu W. Renju iz stanovanja ukradenih mnogo dragocenih okraskov in denarja 1130 kron. Zdjaj so zasačili storilca v osebi trgovskega pomočnika Oto Jarica, ki je svoj zločin priznal, češ, da je kradel zato, da neki oboževani pevki daruje za potovanje na Nemško 1000 kron.

Razno.

Pravno-politična dodatna pogodba bukareškega miru vsebuje med drugim naslednje določbe: Rumunija se odpoveduje vsakemu povračilu za škodo, ki so nastale vsled nemških vojnih odredb, rekvizicij in kontribucij. Pač pa povrne Rumunija Nemčiji zneske, ki jih je le-ta izplačala za škodo. — Rumunija bo tekom šestih mesecev po ratifikaciji mirovne pogodbe iz lastnih sredstev pokupila bankovce ki jih je po ukazu nemške okupacijske uprave izdala Banca Generale Romana in jih bo odtegnila iz prometa. Do navedene dobe pa mora tem bankovcem priznati postavno plačilno veljavo. — Rumunija mora vsem Nemcem — izvzemši pripadnike nemške armade — povrniti vso škodo, ki so jo vsled vojaških odredb katerekoli države utrpeli na rumunskih tleh; to velja posebno tudi za delničarje raznih podjetij na Rumunskem. — Rumunija bo tudi nevtralcem plačala odškodnino za škodo, ki so jim baje nastale na njenem ozemlju vsled nemških vojaških odredb. — Nemške cerkvene občine in šole morajo dobiti oziroma ohraniti vso postavno veljavo in pravice; svojo upravo, nastavljanje duhovnikov, šolskih voditeljev in učnih moči — brez ozira na njih državno pripadnost — dalje učni jezik, učne načrte in vse druge naprave urejajo popolnoma samostojno in po svojem lastnem predvaru. — Vse pravice in ugodnosti, ki jih v kateremkoli oziru dovoli Rumunija kaki tretji oblasti, dobi brez vsega drugega tudi Nemčija in njeni pripadniki. — Nemškim cerkvenim občinam in šolam vrne Rumunija njihovo premoženje, v kolikor je to še izvršljivo, za drugo plača odškodnino. — V nemški državni banki nahajajoča se vplačila in zaloge rumunske narodne banke ostanejo ondi kot jamščina za odškodnino nemškim državljanom 5 let, ako bi pa Rumunija z enim otrokom zaostala, deset let ter se more pritegniti tudi v plačilo zapadlih obresti in izžrebanih zadolžnic.

Nemški profesor Quidde o mirovnih pogajanjih. Znani nemški pacifist profesor Quidde

je v razgovoru z urednikom lista „Berner Stimmen der Vernunft“ izjavil med drugim: „Priti bi moralo do sporazumnega miru, katerega naši nasprotniki lansko jesen niso hoteli in katerega smatrajo mnogi, ki so ga lani v Nemčiji zahtevali, sedaj za nemogočega. Državnozborska resolucija z dne 19. julija bo zopet prišla do časti, in čas pacifistov, ki sedaj preživljajo težke čase, se bo zopet povrnil. Koliko krvi naj pa do takrat še preteče — čisto brez koristi preteče? Kakor hitro potek vojaških operacij le količkaj dovoli, naj bi pričeli s pogajanjem. Ta niso tako brezupna, kakor se v vrvenju divjih bojov zdi. Ob stiku z Angleži in Amerikanci nisem opazil ničesar o uničevalni volji merodajnih političnih krogov, nasprotno, dobil sem vtis, da so štiriletna vojska in posebno izkušnje zadnjega leta okrepile čustvo odgovornosti. Če se bo med divljanjem bitk nudila možnost za pogajanja na podlagi mirovne resolucije državnega zbora in na podlagi odgovora papežu, naj se nikar zopet nezaupno obotavljajo, marveč naj se prično pogajati.

Nov načelnik cesarjeve vojaške pisarne.

Cesar je imenoval generalnega pobočnika generalnega majorja barona Zeidlerja-Daublebskega pl. Sterneck za načelnika svoje vojaške pisarne.

Petletni bojkot Nemčiji. „Neue Zürcher Nachrichten“ poročajo iz Londona: Predsednik strokovnega društva angleških mornarjev in ladijskih kurjačev je izjavil, da bodo bojkotirali angleški mornarji Nemčijo pet let.

Kdaj se bo končala vojska? Iz Amsterdamu: Angleški častniki sodijo, da se bo končala vojska šele leta 1919, ker prej ne morejo nastopiti kolonialne čete in Američani z svojo močjo na evropskem bojišču.

Nemški podkancler o dogodkih v Ukrajini. V glavnem odseku nemškega zbora je dne 4. maja podal podkancler pl. Payer v imenu državnega kanclerja pojasnila o položaju v Ukrajini. Pred vsem je naglasil, da je bil vojaški pohod v Ukrajino potreben zato, da se je zagotovila izvršitev tistega dela pogodbe, ki govori o dobavi žita. Kar se tiče dogodkov samih, stoje v ospredju tri stvari: 1. Ukaz generalnega maršala pl. Eichorna o obdelavi polja; 2. aretacija vladnih članov v radi; 3. izprememba v ukrajinski vladi na novi podlagi. Kar tiče ukaza o obdelavi polja, je izšel zato, ker je vsled preteče razlastitve zemlje obstajala nevarnost, da velik del polja ostane neobdelan. Ukrajina bi potem ne mogla izpolniti obveznosti, ki jih je v pogodbi prevzela nasproti nam. Vlada sama se je izkazala nesposobna, da bi skrbela za izpolnitev teh obveznosti. Na pobudo državnega kanclerja se je sedaj poskrbelo, da bo vojaški postojnik v vseh politično važnih stvareh postal sporazumno s poslanikom. O novi ukrajinski vladi treba naglasiti, da so jo ustanovili Ukrajinci sami, in sicer kmetje. Ti kmetje, približno 7000 po številu, so se zbrali v kijevskem cirkusu in proglasili ukrajinskega generala Skoropadskega za diktatorja in hetmana Ukrajine. Skoropadski je čast sprejel in se sedaj peča z ustanovitvijo nove vlade. Ministrstvo bo, kolikor smo mogli dognati, demokratično. Razločevalo se pa bo od dosedanega v tem, da ne bo priznavalo komunistične teorije o razlastitvi zemlje. To je pa stvar, ki nas ne briga posebno. Želimo le to, da pride Ukrajina pod varstvo našega orožja in z našo diplomatsko pomočjo čim preje do rednih državnih razmer. Vsekakor se je nova vlada nasproti našim zastopnikom že izjavila, da stoji docela na tleh brest-litovskega miru in dotičnih dogovorov, izvzemši dobave žita. Dalje je izjavila, da bo dopuščena prosta trgovina na korist Nemčije in Avstro-Ogrske in da bo ena njenih prvih nalog, da sklene z osrednjimi velesilami dolgotrajno gospodarsko pogodbo.

Kaka radost — biti pomožna učiteljica. V kako „bleščecih“ razmerah stoji danes učiteljstvo, pjasnjuje sledači dopis neke pomožne učiteljice. Pomožna učiteljica brez sposobne skušnje, dobiva dnevno plačo 3 K 60 vin. na dan, to je plača, za katero danes noben dninar brez hrane noče delati. K te-

mu pride še skrb za vsakdanji krah. Pravi se, da mi na deželi vsega v obilici dobimo in to ni res; moramo zadovoljni biti, če dobimo vsaj popoldan kaj topllega v želodec. Zjutraj in zvečer nas hrani večkrat le sveži zrak. Kakšne radosti so to, si lahko predstavljamo, če pomislimo, da moramo od teh 3 K 60 vin. še toliko na stran položiti, da si zamoremo kupiti obleko, čevlje, perilo, kurivo itd. In v teh dveh mesecih počitnic ne dobivamo v obče nobene plače, takrat se pravi popolnoma od zraka živeti, mi pa smo mladi ljudje z zdravim želodcem in dobrim tekem. Pravi, ne zelo poetski pregovor pravi: „Ljubezen gre skozi želodec.“ Porabimo to tudi na ljubezen in veselje do našega poklica, če nas obdajajo od dne do dne skrbi za vsakdanje potrebščine? Da pa to šoli več škoduje nego koristi, če se brez veselja le slabo in nevoljno v teh urah podučuje, le vsakdo. Rešite nas torej in oprostite nas skrbi in bede dneva. Pomislite, v naših rokah je vaša mladina, kar zgrešite torej nad nami, zgrešite v istotakaj meri tudi nad njo.

Velika železniška nesreča. Na postaji Parkany-Nana, 50 km od Ofen-Pesta stal je p. m. velik petrolejski vlak, ki je imel tudi nekatere poškodovane sode, tako, da je mnogo petroleja izteklo in vse preplavilo. Dne 30. došel je nek osebni vlak, iz katerega je padla iskrica v tamošnje luže petroleja, tako, da je v trenutku bila v plamenu vsa postajna proga. Dvanajst vagonov osebnega vlaka je popolnoma zgorelo, tri osebe so zgorele do nepoznanja in 16 oseb je zadobilo težke opekline. Tudi mnogo živine zlasti konji in goveda je zgorelo.

Sprejem vračujočih se vjetnikov iz Rusije. Z bridkim razočaranjem se je vrnil marsikateri vjetnik iz Rusije. Mesece in leta je sanjal o domovini, imel eno samo željo, videti zopet domači kraj. Stotisoči so bili vjeti ranjeni ali pa so se morali vdati vsled lakote v oblegani trdnjavi, pričakovali so, da bo dan vrnitve zanje dan slave in veselega vsprejema. A sprejeli so jih kot osumljenca, dasi je jasno, da tisti, ki nimajo mirne vesti, ne bodo prišli nazaj v prvih mesecih. Obratno. Naši vjetniki pripovedujejo, da se člani raznih „družin“ (t. j. organizacij pripadnikov osrednjih velesil, ki so vstopili v rusko armado) baš sedaj prav posebno trudijo, pridržati naše ljudi v Rusiji in jih uvrstiti med se, češ, čim več nas bo z enakim grehom, tem milejše bo ravnanje z nami. Človek je občutljiv, zlasti še ob času, ko se njegovo duševno življenje nahaja v nekaki ekstazi. Marsikaj je zamudila država, ker ni postopala pri vsprejemu vjetnikov tako, da bi bila pokazala smisel za duševno razpoloženje vjetnikovo in navezala novovračujočega se državljana na domovino. To hočejo sedaj popraviti. Rdeči križ je sprejel nalogo, skrbeti za obdaruvanje vračujočih se vjetnikov. V ta namen zbira darila. Najbolj zaželen je seveda tobak in kadilske potrebščine sploh. Tobačna uprava je obljubila nekaj milijonov cigaret, kar bo zadoščalo seveda le za malo časa. Vsak vjetnik bo dobil dopisnico v devetih jezikih s tiskanim besedilom: „Zdrav se povrnili nazaj. Pismo sledi. Pristrčne pozdrave.“ V karanteni bodo dobivali vjetniki nadaljnje darove: nože, zapisnike, svinčnike, ščetke, denarnice, ustne harmonike. Silno potrebno bi bilo oskrbeti vjetnike z novim perilom; to je pa neizpeljivo, ker rabi Rdeči križ svoje zaloge za bolnike in še tukaj z njimi le za silo izhaja. Vjetniki prihajajo tudi bolni; preskrbeti jim je treba zdravniško pomoč. Darove v ta namen v blagu in denarju sprejema Rdeči križ.

Vojni oderuhi za Napoleona. Boj proti vojnim dobaviteljem ni nobena novost. Že Napoleon se je zaman bojeval proti tem „sleparjem“ in „lopovom“, kakor jih je imenoval v pismu, ki ga je poslal na direktorij. Omenjeno pismo generala Bonaparte je iz dobe njegove vojske na Italijanskem ter se glasi takole: Občani, direktorij! Odkar smo v Milanu, je moj prvi posel boj proti sleparjem. Marsikoga med njimi sem dal kaznovati in odvesti, a ostale vam moram odvdati. Ker sem jim na-

povedal odprto bitko, je jasno, da se jih je sto zoper mene spuntalo, da bi moje dobro ime osumnili — pa se jih nič ne bojim. Kompanija X. je družba sleparjev brez kredita, denarja in morale. Prvič: Prejeli so 14 milijonov, a od teh so izplačali samo 6 milijonov. Tudi so odklonili plačati nakazila, ki jih je izdala glavna blagajnica, če ne dobe za to 10 do 20 odstotkov. Ta ostudna odrtija se uganja v Genovi javno. Kompanija trdi, da nima nobenega fonda; ali pri velikem dobičku je pripravljena in voljna izpolniti svoje obveznosti. Drugič: ne daje armadi dobrega blaga. Od vseh strani prihajajo pritožbe. Na sumu so tudi, da so na plačo skladiščnega oskrbnika zapisali več kakor 80.000 stotov žita, ki ga niso nikdar dobavili. Tretjič: Delavski dogovor glede na denar v znesku 5 milijonov v frankih, čigar prevoz jih bo stal 5000 frankov. Meščan L., konzul v Genovi, je lopov. V Livorni je prepovedal prodati za nezadno ceno žito v Genovo. Blago iz Livorne ni prišlo. Dal sem stotnji povelje, da ga prodajo, ali prepričan sem, da ne dobim niti dveh milijonov za to, za kar se bi dobilo najmanj sedem milijonov. Tudi vojni komisarji so — z malo izjemo — lopovi. Trije so že sedeli na zatožni klopi. Nudili so priložnost k drznim tatvinam in podpisovali vse, da imajo proti tatovom postavno postopati. Neki komisar je naposled prodal sod kininovega lubja, ki nam ga je bil poslal španski kralj, drugi so izmaknili žimnice in nad 50.000 bal platna, ki ga je podarilo mesto Cremona za rjuhe. Z eno besedo: vse prodajajo in krajejo tako nesramno, da bi dal danes vse postreliti, če ne bi imel mesec dni za preiskavo. Sleherni dan jih zapreti, pa vse nič ne pomaga! Tu je pravo semjišče, tu se kupuje in prodaja. Neki uradnik je naložil celo kontribucijo 18.000 frankov nekemu mestu, vsekako za svojo bisago! Zato se moram otresti teh pijavk — pošljite mi torej poštno možo, če jih imate kaj, a na vsak način ljudi, ki imajo svoje imetje, da ne bodo mislili na svoj lastni žep. Tukaj bi potrebovali poštnega moža, imel bo važno službo, a Vi bi prihranili cele milijone. Ne smemo imeti lopovskih agentov, temveč ljudi poštno preteklosti. Doslej smo imeli samo vohune. V naši armadi ni niti enega agenta, kateri bi si ne žele našega poraza, niti enega vojnega dobičkarja ne, kateri se ne dopisoval z našimi sovražniki. Treba je velike pozornosti pred njimi.“

Gospodarske stvari.

Iz vinorejske šole v Mariboru. — Navodila za dobro pripravo galice. Pol kile natriumthiosulfata, sodi podobna tvarina, se mora dodati pripravljeni škropilni mešanici ali galici z apnom. Vzame se naj nekaj te pripravljene galice, se primeša in raztopi v njej natriumthiosulfat, potem pa se vse skupaj vlije v sod k galici in dobro zmeša. Da se pa po tem dodatku s škropljenjem ne škoduje listju, da bi se ga morda osmodilo, zato se mora z belim lakmus- ali phenolphthalein-papirjem pred škropljenjem napraviti izkušnja. Papir, ki ga držite v to pripravljeno mešanico, mora rudeč postati. Da se pa to barvo gotovo doseže, se mora dodati nekaj več apna kakor navadno in to pred preizkušnjo s papirjem, ker se ne priporoča dodati apno pozneje in tudi ni dobro. Kakor je iz predstojčega razvidno, se mora natriumthiosulfat z galico skupno rabiti in gledati, da se poganjke, posebno pa grozde prav dobro škropi. Še boljše pa je, da se proti peronospori škropi najprej z dodatkom natriumthiosulfata in takoj za tem izvrši še eno škropljenje, pri čemur se le grozde škropi.

O zatiranju trtnega oidija leta 1918 na Avstrijskem.

Avstrijski vinorejci se bodo morali posluževati za zatiranje oidija tudi letos kakor že lani nadomestila za fino zmleto žveplo, ker je v sedajnih razmerah popolnoma izključeno, da bi se dobilo žvepla za zatiranje

trtnega oidija. Kot nadomestila za žveplo prideta v prvi vrsti v poštev takoimenovani salojdini (natriumthiosulfat) in sivo žveplo. Obeh pripravkov si je zagisuralo poljedelско ministerstvo za letos večje množine, ki se bodo oddajale kmetijskim nakupovalnim organizacijam po vinorodnih deželah potom Splošne zveze kmetijskih zadrug na Avstrijskem na Dunaju, VIII., Langegasse 74. Drobnomzleto sivo žveplo pri zatiranju trtnega oidija se rabi na tisti način, kakor navadno žveplo. Deli trte se potrosijo na navadni način z znanimi žveplalniki. Prašek prav dobro obvisi na zelenih trtnih delih in na grozdih ih jagodah. Zelo važno je, da ob času bratve ni več na grozdu sivega žvepla, ker dobi sicer vino neprijeten okus. Ta pripravek se torej ne sme prepozno rabiti. Zatiranje oidija z salojdinom se vrši, kakor je obširno razpravljal državni vinorejski nadzornik B. Skalický v 5. številu letnika 1917 „Allgemeine Weinzeitung“, skupno z zatiranjem peronospore. Po Skalickýju se prilije navadni, za zatiranje peronospore pripravljene galicnoapneni raztopini na hektoliter $\frac{1}{2}$ kilograma salojdina in se s to mešanico škropijo trte s škropilnicami. Kakor se nam poroča, vtegne biti dobro, da se dodava letos raztopini zoper peronosporo več salojdina morda 1 kg na 1 hl raztopine. Pripomni se, da morajo postati galicnoapnene raztopine kakor tudi škropilo „Bosna“ po dodatku salojdina značilno lugaste. Na podlagi poročil o uspehih pri porabi salojdina in sivega žvepla za zatiranje oidija leta 1917 priporočem za leto 1918 sledeče postopanje pri zatiranju oidija: Lugaški galicnoapneni raztopini, ki se rabi kratko pred cvetom in po cvetu za zatiranje peronospore, prilij za istodobno škropljenje proti peronospori in oidiju na 1 hl škropila okroglo 1 kg salojdina. Kakor hitro je pa grozdno jagodje debeleje in ima že lahko voščeno povleko, ne drži se več škropilo jagod in potem dodatek salojdina k škropilu v svrhu zatiranja oidija na grozde nima več pomena. V drugem času, tako na primer na Spodnjeavstrijskem meseca maja in pozneje meseca julija in v prvi polovici meseca avgusta, se potrosi sivo žveplo za zatiranje oidija po zelenih delih trte oziroma po že debelejših jagodah z običajnimi žveplalniki vedno tedaj, ako se pojavi oidij v vinogradu. Kratko pred bratvo se ne sme več rabiti to sredstvo, ker ne sme priti sivega žvepla v kipeči vinski mošt. Dvorni svetnik K. Portele.

Zadnji telegrami.

Avstrijsko uradno poročilo od srede.

K.-B. Dunaj, 15. maja. Uradno se danes razglša:

V pokrajini Monte Corno, razvili so se vnovič majhni krajevni boji, pri katerih se je Italijan v nekem našem poljsko-stražnem gnezdu utrdil.

Šef generalštaba.

Dogodki na morju.

Pred pristaniščem Pole se je en italijanski torpedni motorni čoln potopilo.

Mornariško poveljstvo.

Uspešni nemški napadi.

Nemško uradno poročilo od srede.

K.-B. Berlin, 15. maja. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Zapadno od Kemmela imeli so krajevni napadi in podjetja polni uspeh in so prinesli 120 vjetih. Naš napad zadel je na v zameni se nahajajoče čete in je stal Francoze težke krave izgube. Artiljerijski boj ostal je v pokrajini Kemmel a povišan. Danes zjutraj so se tam z francoskimi sunki novi infanterijski boji razvili. — Med Lys o in La Bassée-Kanalom, na Scarpia in pri Bucquoy je bila sovražna artiljerija skozi noč živahna. — Med Ancre in Somme vdrli smo v kratkem sunku na cesti Bray-Corbie v angleške črte in smo držali pridobljeno ozemlje proti dvakratnem močnem napadu sovražnika. V podporu infanterije bila je artiljerijska delavnost živahna. — Pri Villers-Bretonneux, obojestransko Luce in Avre oživel je večkrat ognjeni boj. Na zapadnem bregu Ancre napadel je sovražnik naše čete pri Castel-u. Pod težkimi izgubami bil je nazaj odbit. — V edinih oddelkih poizvedovalni boji. — Naši letalci sestrelili so večeraj zjutraj sovražne privezane balone. Na bojnih frontah ponoči zelo živahna letalna delavnost. — Obmetali smo Calais, Dünkirchen, in druge